

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

31. oktober 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 19 (L 130) af 14. september 2023 stillet efter ønske fra Christina Olumeko (ALT)

Spørgsmål

Vil ministeren angive, hvordan vil det påvirke det finanspolitiske råderum frem mod 2030, hvis et flertal i Folketinget henholdsvis 1) lemper den mellemfristede målsætning for det strukturelle underskud i 2030 fra 0,5 pct. til 1 pct. af BNP (og hæver udgiftslofterne i overensstemmelse hermed), eller 2) tillader et underskud på den strukturelle underskud på 1 pct. allerede fra 2024 og alle følgende år til og med 2030 (og hæver udgiftslofterne i overensstemmelse hermed)? Endelig bedes ministeren bekræfte at lempelserne ikke overtræder 1) de gældende finanspolitiske regler på EU-plan, 2) budgetloven og 3) det nye finanspolitiske regelsæt, som EU-kommissionen foreslår i udspillet: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådet Forordning om effektiv koordinering af økonomiske politikker og multilateral budgetovervågning. Brussels, 26.4.2023 COM(2023) 240 final. 2023/0138 (COD).

Svar

Finanspolitikken tilrettelægges inden for den danske budgetlovs rammer – herunder underskudsgrænsen for den strukturelle saldo på 1 pct. af BNP og lovfastsatte fireårige udgiftslofter for stat, kommuner og regioner – samt kravene i EU's finanspolitiske regler.

I forhold til EU-Kommissionens forslag til en reform af de finanspolitiske regler i EU bemærkes det, at EU-traktatens grænser for underskud på den faktiske offentlige saldo på 3 pct. af BNP og ØMU-gæld på 60 pct. af BNP vil være uændrede, *jf. også svar på Finansudvalgets spørgsmål 256 (alm. del) af 30. juni 2030.*

Et helt centralt kriterie i fastlæggelsen af budgetlovens underskudsgrænse for den strukturelle saldo på 1 pct. af BNP er netop hensynet til at overholde EU's underskudsgrænse for den faktiske saldo på 3 pct. af BNP under en lavkonjunktur (dvs. der skal være en sikkerhedsmargin til at lade de automatiske stabilisatorer virke under en normal lavkonjunktur og samtidig overholde EU-grænsen på 3 pct. af BNP, *jf. også Erfaringer med budgetloven 2014-2020, Finansministeriet, april 2022).*

I de mellemfristede planer for dansk økonomi tages der stilling til de overordnede mål og prioriteringer i finanspolitikken, herunder det mellemfristede mål for den

strukturelle saldo, størrelsen på det finanspolitiske råderum og den offentlige investeringsramme mv. De mellemfristede planer udgør samtidig grundlaget for den løbende fastsættelse af nye udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. De mellemfristede mål i planerne fastsættes af den til enhver tid siddende regering og skal overholde den budgetlov, der er vedtaget af Folketinget.

I årene frem mod 2030 er finanspolitikken planlagt med en gradvist aftagende profil for den strukturelle saldo frem mod balancekravet på -0,5 pct. af BNP i 2030, *jf. 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027*, august 2023.

Hvis finanspolitikken tilrettelægges ud fra en lempeligere profil for den strukturelle saldo frem mod 2030 end besluttet, vil det alt andet lige øge råderummet i de pågældende år. Hvis fx saldoen lempes fra -0,5 til -1 pct. af BNP i 2030, vil det alt andet lige øge råderummet frem mod 2030 med ca. 0,5 pct. af BNP svarende til ca. 14 mia. kr. (2024-priser), idet der tages højde for fortrængningen af råderummet fra øgede renteudgifter. Hvis saldoen også lempes i de forudgående år, vil øgede renteudgifter fortrænge en større del af råderummet frem mod 2030. Hvis saldoen fx lempes til -1 pct. af BNP i alle årene 2024-2030 vil det umiddelbart øge gælden i 2030 med i størrelsesordenen 6,6 pct. af BNP. Det vil isoleret set øge renteudgifterne i 2030 med ca. 0,2 pct. af BNP svarende til ca. 5½ mia. kr. (2024-priser). Råderummet vil derfor samlet blive forøget med ca. 0,3 pct. af BNP svarende til ca. 9 mia. kr. (2024-priser) frem mod 2030.

En eventuel lempeligere saldosti og mellemfristet mål for 2030 vil indebære et mindre manøvrerum til at understøtte økonomien i tilfælde af en lavkonjunktur. Såfremt finanspolitikken tilrettelægges med et strukturelt underskud på 1 pct. af BNP, vil der i tilfælde af en lavkonjunktur som udgangspunkt ikke være manøvrerum inden for budgetloven og EU-reglerne til nye stabiliseringstiltag.

Det bemærkes endvidere, at den aktuelle konjunktursituation ikke taler for finanspolitiske lempelser, som øger kapacitets- og inflationspresset yderligere.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister